

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2015 m. rugpjūčio 17 d. Nr. A–9
Pasvalys

IŽANGA

Pasvalio rajono savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė, vykdydama pavedimą¹, atliko Savivaldybės administracijoje ribotos apimties finansinį auditą dėl galimybės suteikti garantiją UAB „Pasvalio butų ūkis“ imamai paskolai.

Audito tikslas – įvertinti, ar Savivaldybė gali suteikti garantiją UAB „Pasvalio butų ūkis“ dėl imamos 10700 Eur paskolos investicijų projekto „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ vykdymui daugiabučio namo Vyšnių g. 12, Pasvalyje, socialiai remtinų asmenų įnašų dalies dengimo užtikrinimui.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija (toliau – Administracija), juridinio asmens kodas – 188753657, adresas – Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Audituojamu laikotarpiu Administracijos direktoriaus pareigas eina Rimantas Užutas, Finansų skyriaus vedėja – Dalė Petrėnienė, Apskaitos skyriaus vedėja – Danguolė Šlušnienė.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl galimybės prisiimti skolinius įsipareigojimus Savivaldybės tarybai pateikiama išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Auditas atliktas įgyvendinant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 11 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 26 d. nutarimu Nr. 345 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių 3.3 punktu ir atsižvelgiant į Savivaldybės administracijos 2015 m. liepos 23 d. raštą Nr. ARB-1553 „Dėl išvados pateikimo“.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės kontrolieriaus 2015 m. rugpjūčio 3 d. pavedimas Nr. PA-3.

Audito metu analizuoti Savivaldybės administracijos pateikti duomenys apie Savivaldybės priisiemtus skolinius įsipareigojimus 2015 m. birželio 30 d., Savivaldybės administracijos ir UAB „Pasvalio butų ūkis“ pateikti projekto „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ Vyšnių g. 12, Pasvalyje, dokumentai, reikalingi nuomonei pareikšti, darant prielaidą, kad pateikti auditui atlikti reikalingi duomenys ir dokumentai yra tikri ir teisingi.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS

Dėl limitų

Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad savivaldybės, laikydamosi Seimo patvirtintų skolinimosi limitų, Vyriausybės nustatyta tvarka gali imti *ilgalaiques* vidaus arba užsienio paskolas (kurių trukmė ilgesnė kaip vieni metai ir grąžinimo terminas ne tais pačiais biudžetinais metais) arba *teikti garantijas dėl paskolų, naudojamų tik investicijų projektams finansuoti*.

Savivaldybių skolinimosi taisyklių 4 punkte nustatyta, kad Savivaldybė skolindamasi įvertina, ar, priimdama skolinius įsipareigojimus, neviršys atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų rodiklių.

Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyta, kad savivaldybių skolinimosi ir skolos limitai (toliau – skolinimosi limitai) skaičiuojami nuo minėtu įstatymu patvirtintų prognozuojamų savivaldybės biudžeto pajamų ir valstybės biudžeto bendrosios dotacijos kompensacijos savivaldybės biudžetui sumos² (toliau – prognozuojamos pajamos). Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytus skolinimosi limitus ir šiuo įstatymu nustatytą prognozuojamų pajamų dydį – 11 035 253 Eur, taikomą 2015 metais skaičiuojant Pasvalio rajono savivaldybės skolinimosi limitus, maksimalūs Savivaldybei 2015 m. taikytini skolinimosi ir skolos rodikliai pateikiami 1 lentelėje, o duomenys apie Savivaldybės skolą 2015 m. birželio 30 d. – 2 lentelėje.

1 lentelė. Savivaldybės skolinimosi limitai 2015 metams

Rodiklis	Leidžiama maksimali riba	
	Proc.	Eur
Savivaldybės skola	70	7.724.677
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	15	1.655.288
Savivaldybės garantijų limitas	10	1.103.525

² 2014 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos 2015 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XII-1408 11 straipsnio 1 dalis.

2 lentelė. Duomenys apie Savivaldybės skolą 2015 m. birželio 30 d.

Rodiklis	Eur	Proc.
Savivaldybės skola, iš jų	3.696.003	33,5
pagal paskolos sutartis	3.501.781	
pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartis	28.666	
nepaimtas paskolų likutis	165.556	
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	175.404	1,6
Savivaldybės suteiktos garantijos	6.343	0,06

Šaltinis – Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Finansų ir Apskaitos skyrių apskaitos duomenys.

Savivaldybės tarybai pritarus 600 000 Eur ilgalaikės paskolos investicijų projektams finansuoti ėmimui ir 10700 Eur garantijos suteikimui UAB „Pasvalio butų ūkis“, projektuojami Savivaldybės skolos rodikliai pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Projektuojami Savivaldybės skolos rodikliai, Savivaldybės tarybai pritarus 600 000 Eur ilgalaikės paskolos ėmimui ir 10700 Eur garantijos suteikimui (2015 m. birželio 30 d. duomenimis)

Rodiklis	Eur	Proc.	Istatymu nustatytas limitas, proc.
Savivaldybės skola	4 306 703	39,0	70
Metinio savivaldybės grynojo skolinimosi suma	214 324	1,9	15
Savivaldybės suteiktos garantijos	17 043	0,15	10

Pažymime, kad Savivaldybės prisiimti skoliniai įsipareigojimai pagal garantijas yra įskaičiuojami į bendrą Savivaldybės skolą.

Dėl daugiabučio namo Vyšnių g. 12, Pasvalyje renovacijos projekto vykdymo ir finansavimo

Daugiabučio namo Vyšnių g. 12, Pasvalyje atnaujinimas vykdomas pagal 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonę VP3-1.1-VRM-03-R „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“. 2007-2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonės VP3-1.1-VRM-03-R „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ projektų finansavimo sąlygų aprašo³ (toliau – Aprašas) 10 punktu galimi **pareiškėjai** – pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 31 d. nutarimu Nr. 112 „Dėl probleminių teritorijų“ (Žin., 2007, Nr. 15-555) probleminėmis teritorijomis pripažintų *savivaldybių administracijos*. Pagal Aprašo 12 punktą **partneriais** pagal šią priemonę gali būti daugiabučių namų butų savininkų bendrijos, tinkamai įregistruotos pagal daugiabučių namų butų savininkų bendrijų veiklą reglamentuojančius teisės aktus; daugiabučių

³ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gegužės 20 d. įsakymas Nr. 1V-209 „Dėl 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „Vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonės vp3-1.1-vm-03-r „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“ projektų finansavimo sąlygų aprašo patvirtinimo“.

namų butų savininkai, sudarę jungtinės veiklos sutartį; arba Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 4.84 str. pagrindu veikiantis *daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų administratorius*, tinkamai įregistruotas pagal jo veiklą reglamentuojančius teisės aktus ir atestuotas teisės aktų nustatyta tvarka. Projekto išlaidos apmokamos bei projektų administravimo ir finansavimo sutarčių įgyvendinimo priežiūra atliekama Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse bei projekto finansavimo ir administravimo sutartyje nustatyta tvarka (Aprašo 72 punktą). Projektų išlaidos gali būti apmokamos 2 būdais: išlaidų kompensavimo ir (ar) sąskaitų apmokėjimo. Konkretus apmokėjimo būdas nustatomas projekto finansavimo ir administravimo sutartyje (Aprašo 73 punktą).

Savivaldybės taryba pripažino daugiabutį namą, esantį Vyšnių g. 12, Pasvalyje, tinkamu dalyvauti projekte pagal Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto įgyvendinimo priemonę „Daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“, ir įsipareigojo užtikrinti projekto išlaidų dalinį finansavimą – ne mažiau kaip 15 procentų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, padengti visas netinkamas, tačiau projektui įgyvendinti reikalingas išlaidas bei tinkamų finansuoti išlaidų dalį, kurių nepadengia projekto finansavimas⁴. Tuo pačiu Savivaldybės taryba *pavedė Pasvalio rajono savivaldybės administracijai, padengus nurodytas išlaidas, išieškoti iš gyventojų fizinių arba juridinių asmenų, kuriems nuosavybės teise priklauso gyvenamosios bei negyvenamosios patalpos, regreso (atgręžtinio reikalavimo) teise padarytas išlaidas.*

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija skyrė finansavimą regionų projektų planavimo būdu pateiktam Savivaldybės administracijos projektui „Daugiabučio gyvenamojo namo *Vyšnių g. 12*, Pasvalyje, atnaujinimas, didinant jo energijos vartojimo efektyvumą“ (paraiškos kodas Nr. VP3-1.1-VRM-03-R-51-006) (toliau – Projektas) įgyvendinti – iki 945 830,22 Lt (273 931,36 Eur) iš Vidaus reikalų ministerijos programos „Regionų plėtros ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas“ (Europos Sąjungos lėšos) (programos kodas 3.103)⁵

Projekto įgyvendinimui Savivaldybės administracija ir UAB „Pasvalio butų ūkis“ pasirašė dvišalę Partnerystės sutartį⁶. UAB „Pasvalio butų ūkis“ yra Civilinio kodekso 4.84 str. pagrindu veikiantis daugiabučio namo Vyšnių g. 12, Pasvalyje, bendro naudojimo objektų administratorius. Pagal Partnerystės sutartį:

⁴ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 30 d. sprendimo Nr. T 1-161 „Dėl pritarimo daugiabučiam namui modernizuoti Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis“.

⁵ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2012 m. kovo 12 d. įsakymas Nr. 1V-203 „Dėl finansavimo skyrimo projektui, finansuojamam pagal 2007–2013 m. sanglaudos skatinimo veiksmų programos 1 prioriteto „vietinė ir urbanistinė plėtra, kultūros paveldo ir gamtos išsaugojimas bei pritaikymas turizmo plėtrai“ įgyvendinimo priemonę vp3-1.1-VRM-03-R „daugiabučių namų atnaujinimas pirmiausia didinant jų energijos vartojimo efektyvumą“.

⁶ 2011-10-26 Nr. ASR -526.

- Projekto vykdytojas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija - vykdo Projekto lėšų administravimą ir buhalterinę apskaitą, atsiskaito už projekto įgyvendinimą ir lėšų panaudojimą.

- Projekto partneris – *UAB „Pasvalio butų ūkis“ - savo lėšomis apmoka jam tenkančią tinkamų finansuoti Projekto išlaidų dalį ir visas netinkamas finansuoti, bet Projekto įgyvendinimui būtinas išlaidas* (Sutarties 7.5 punktas); iki Projekto vykdytojo nustatyto termino pabaigos pateikia jam raštišką patvirtinimą apie daugiabučių namų savininkų priimtus sprendimus dėl nuosavo indėlio lėšų projekto įgyvendinimui (tai gali būti kaupiamojo fondo lėšos, projektų įgyvendinimui imama paskola ir pan.) (Sutarties 7.2. punktas).

- Partnerio lėšos – ne mažiau kaip 15 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų, kurias moka daugiabučių namų savininkai ir lėšos darbams, kuriems pritarė namo savininkai, bet jos nustatyta tvarka negali būti pripažintos tinkamomis išlaidomis (100 proc. apmoka namo savininkai (Sutarties 4.18 punktas).

Daugiabučio namo savininkai, turintys teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, 2015 m. rugpjūčio 6 d. UAB „Pasvalio butų ūkis“ pateikė raštišką įgaliojimą imti kreditą jų naudai įnašams ir palūkanoms padengti, kurį apmokėtų savivaldybė iki turės teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją.

Dėl kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) bei palūkanų apmokėjimo iš Savivaldybės biudžeto lėšų

Daugiabučio namo būsto savininkai, kurie turi teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją (toliau – remtini asmenys), turi teisę ir į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) bei palūkanų apmokėjimą iš Savivaldybės biudžeto lėšų pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. D1-174/A1-116 patvirtintą Kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti), ir palūkanų apmokėjimo už asmenis, turinčius teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją, tvarkos aprašą (toliau – Aprašas). Teisę į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti (modernizuoti) ir palūkanų apmokėjimą iš Savivaldybės biudžeto lėšų būsto savininkas įgyja tuo atveju, jeigu kredito sutartis daugiabučio namo atnaujinimo projektui įgyvendinti sudaryta buvo ir kitų patalpų savininko vardu, arba bendrojo naudojimo objektų valdytojo, *pagal pavedimo sutartį* veikiančio daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų naudai, vardu. Pagal Civilinio kodekso **6.756 straipsnį**, tam, kad UAB „Pasvalio butų ūkis“ galėtų daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkų vardu, ar jų naudai atlikti tam tikrus teisinius veiksmus su trečiaisiais asmenimis

(sudaryti kredito sutartį su kredito įstaiga), daugiabučio namo butų ir kitų patalpų savininkai UAB „Pasvalio butų ūkis“ turi suteikti įgaliojimus.

Teisė į kredito ir palūkanų apmokėjimą nustatoma laikotarpiui, kuriam nustatoma teisė į būsto šildymo išlaidų kompensacija (Aprašo 7 punktą). Yra reali rizika, kad, pasikeitus aplinkybėms, būsto savininkas gali prarasti teisę į būsto šildymo išlaidų kompensaciją o tuo pačiu į kredito ir palūkanų apmokėjimą iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos.

UAB „Pasvalio butų ūkis“ pateikė informaciją, kad renovuojamame daugiabučiame name Vyšnių g. 12, Pasvalyje yra septyni butai, kurių savininkai turi teisę į kredito, paimto daugiabučiam namui atnaujinti ir palūkanų apmokėjimą iš Savivaldybės biudžeto. Visų septynių butų savininkai yra pritarę namo renovacijai.

UAB „Pasvalio butų ūkis“ preliminariu apskaičiavimu, remtinų asmenų nuosavo indėlio įnašo dalis į daugiabučio namo Vyšnių g. 12, Pasvalyje renovaciją sudarytų apie 10700 Eur.

Dėl garantijos suteikimo

Civilinio kodekso 6.90 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad *garantija laikomas vienašalis garanto įsipareigojimas garantijoje nurodyta suma visiškai ar iš dalies atsakyti kitam asmeniui – kreditoriui, jeigu asmuo – skolininkas prievolės neįvykdys ar ją įvykdys netinkamai, ir atlyginti kreditoriui nuostolius tam tikromis sąlygomis (skolininkui tapus nemokiam ir kitais atvejais). Garanto atsakomybė yra subsidiari.*

Pagal Partnerystės sutarties 4.18 punktą 15 procentų Projekto išlaidų, kurios vadinamos partnerio lėšomis, moka daugiabučio namo savininkai. UAB „Pasvalio butų ūkis“ remtinų daugiabučio namo savivinkų naudai paėmus kreditą, skolintos lėšos turi būti atskirtos nuo UAB „Pasvalio butų ūkis“ lėšų. Jis netampa nei iš savininkų namo modernizavimui surinktų, nei pagal kreditavimo sutartį suteiktų lėšų savininku, tik bus atsakingas už jų naudojimą ir apskaitą. Taip pat jam neatsiranda prievolė pagal kredito sutartį lėšas gražinti, jeigu prievolės nevykdytų būsto, kurio naudai paimtas kreditas, savininkas. Savivaldybės taryba, teikdama garantiją už UAB „Pasvalio butų ūkis“ trečiųjų asmenų naudai imamą paskolą, turėtų apdairiai ir rūpestingai įvertinti situaciją ir galimas rizikas, kadangi prievolės pagal kredito sutartį už būsto savininkų neįvykdytus įsipareigojimus pereitų Savivaldybei.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Pasvalio rajono savivaldybės administracijai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai.